

A marble bust of Julius Caesar, shown from the chest up. He is wearing a toga, a traditional Roman garment, which is draped over his left shoulder and fastened with a circular brooch on his right shoulder. The bust is set against a dark background, and the lighting highlights the texture of the marble and the folds of the fabric.

**Диктатура Юлія  
Цезаря.**

# План уроку:

- 1. Перший тріумвірат.
- 2. Громадянська війна (49 – 45 рр. до н. е.).
- 3. Диктатура Гая Юлія Цезаря.

# Перший тріумвірат

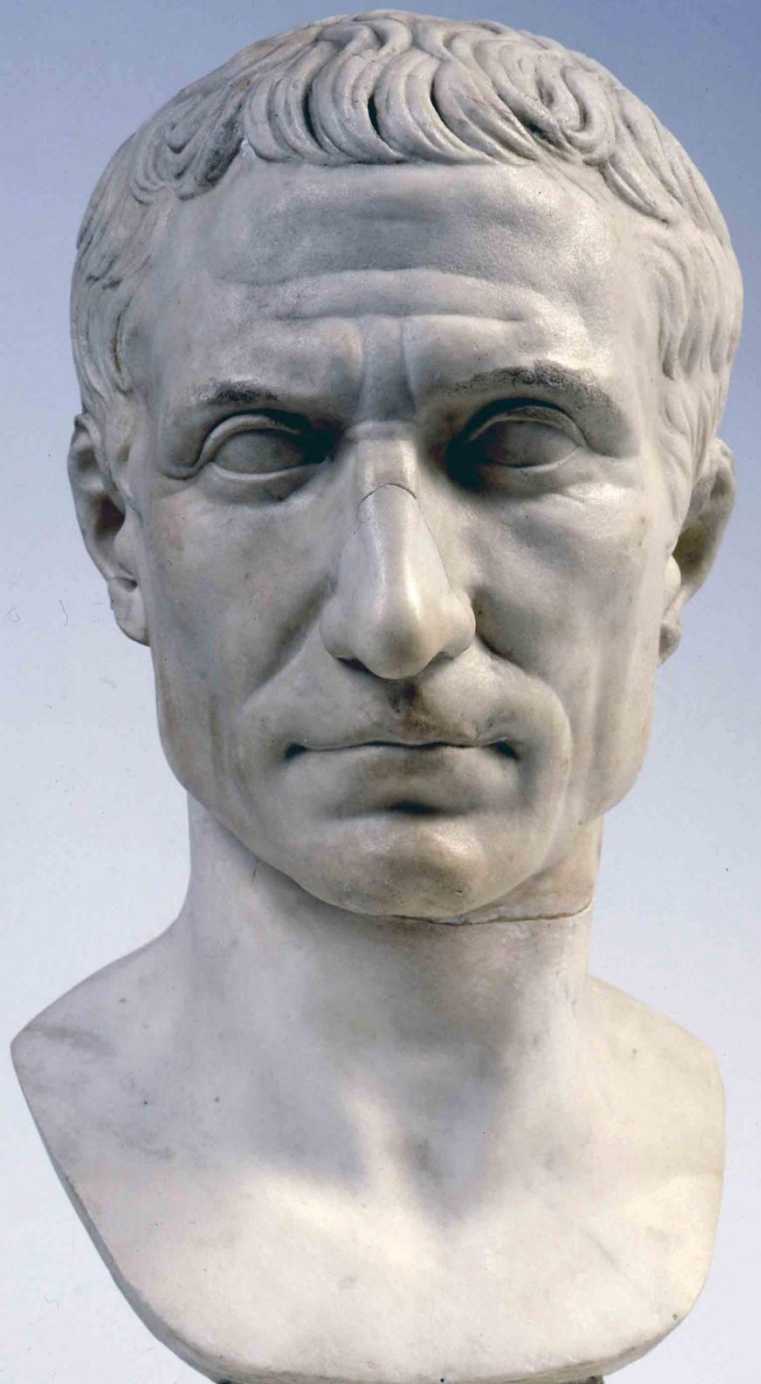


**Гней  
Помпей**

**Марк Красс**

**Юлій Цезар**

- В 60 р. до н. е. Цезар уклав угоду з Помпеєм та Крассом про захоплення та розподіл влади і боротьбу з сенатом.



# Гай Юлій Цезар

*Близько 100 – 44 р. до н. е.*

Походив із старовинного патриціанського роду.

З установленням диктатури Сулли, Цезаря позбавили майна, відлучили від посади жерця, і лише заступництво родичів врятувало його від смерті.

Цезар приєднався до армії, але зі смертю Сулли повернувся до Риму, щоб розпочати політичну кар'єру.

# Це цікаво!

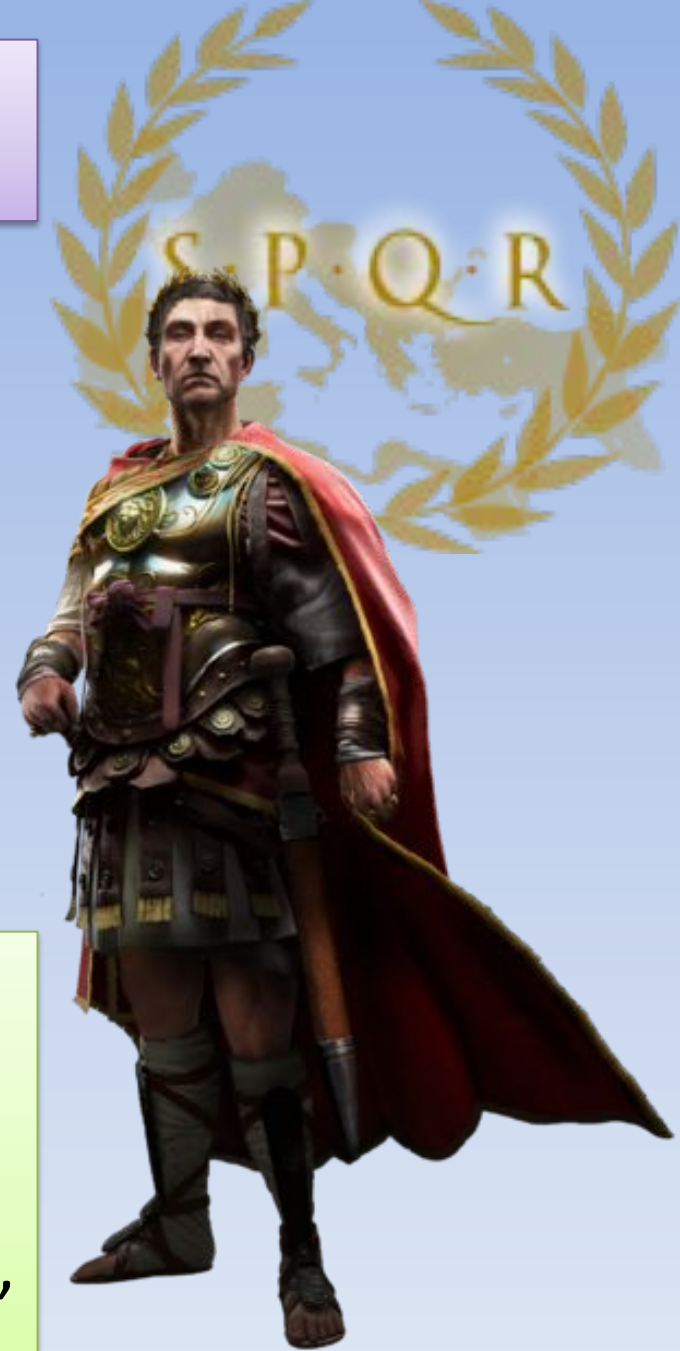
- Зазвичай знатні римляни мали два або три імені.  
Наприклад, **Гай** – особисте ім'я, **Юлій** – родове ім'я (прізвище), **Цезар** – прізвисько.
- Прізвисько **Цезар** у давнину звучало як **Кесар**, що в перекладі означає “**слон**”. Воно було дане одному із членів роду Юліїв за те, що він у Другій Пунічній війні під час бою убив слона.

# 59 р. до н. е.

- Цезаря було обрано **консулом**.
- Намагався провести аграрну реформу.
- Цезар провів через народні збори закон про вимагання та хабарництво намісників.

## Це цікаво!

Юлій Цезар мав надзвичайні здібності, міг одночасно робити кілька справ: писати листа, читати, слухати донесення гінця.



# 58 р. до н. е.



Цезар став **проконсулом** (намісником) провінції Галлія. Значно розширив володіння Риму в Іспанії, Галлії, вторгся на територію Британії.

В 56 р. до н. е. тріумвіри дали згоду на те, щоб Цезар ще 5 років лишався намісником Галлії.

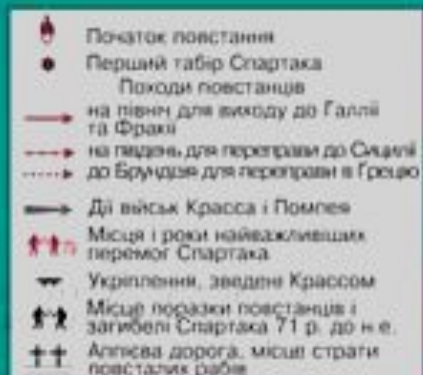
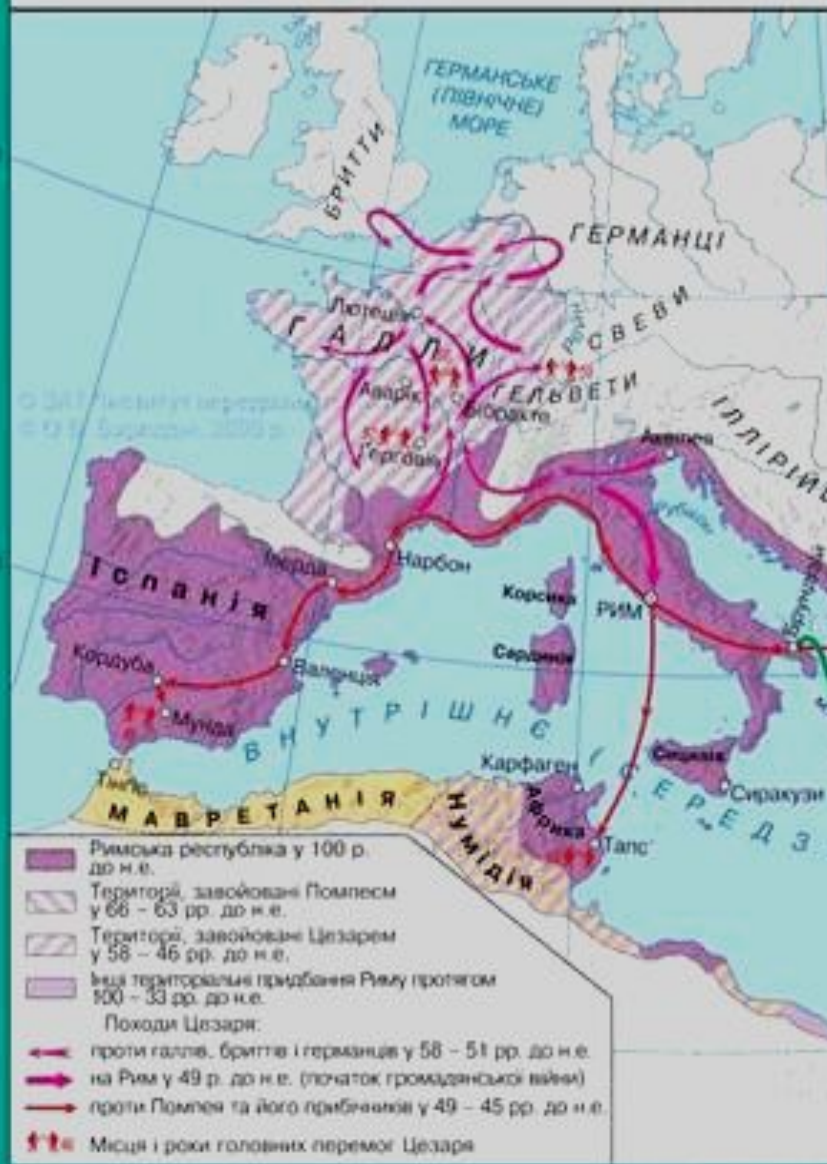


# *Плутарх про Цезаря*

- Він користувався такою повагою та відданістю своїх воїнів, що навіть ті люди, які в інших війнах нічим не вирізнялися, з непереборною відвагою йшли у бій заради Цезаря.
- Мужність і любов до слави Цезар виховав у своїх воїнах перш за все тим, що щедро роздавав почесні подарунки...
- Іншим засобом виховання військ було те, що він сам добровільно кидався назустріч будь-якій небезпеці і не відмовлявся від будь-яких труднощів.



# РИМСЬКА РЕСПУБЛІКА у I ст. до н.е. ГРОМАДЯНСЬКІ ВІЙНИ

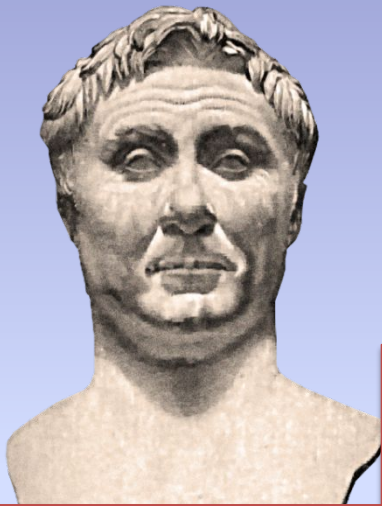


## ПОВСТАННЯ РАБІВ ПІД ПРОВОДОМ СПАРТАКА в 74-71 рр. до н.е.



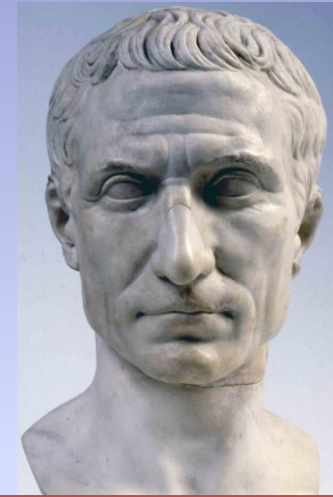
# Громадянська війна у Римі

(49 – 45 рр. до н. е.)



**Гней  
Помпей**

В *53 р. до н. е.* загинув *Марк Красс* і триумвірат розпався.



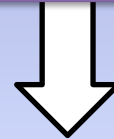
**Юлій  
Цезар**

**Зростання  
популярності  
Цезаря.**



# 49 р. до н. е.

Сенат наказав Цезарю з'явитися у Римі зі звітом, розпустивши легіони.



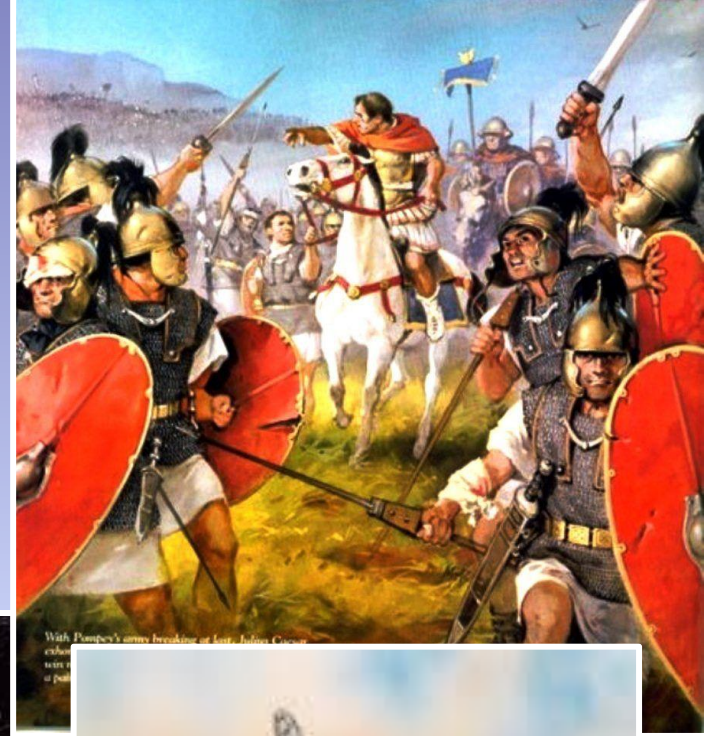
Цезар зі своїм легіоном перетнув кордон Галлії та Італії – річку Рубікон, - сказавши історичну фразу:  
*“Жереб кинуті!”*



- Він захопив Рим і проголосив себе диктатором.

# 48 р. до н. е.

- Цезар переміг військо Помпея у Греції біля м. Ферсал.
- Помпей утік до Єгипту де



# 48 - 47 рр. до н. е.

- Цезар здобув перемогу в Африці.
- Цар Єгипту *Птолемей XIV* був позбавлений влади.
- Його сестра *Клеопатра VII* стала дружиною Цезаря і правителькою Єгипту.

У шлюбі Цезаря та Клеопатри народився син – *Цезаріон* (Птолемей XV Цезар Філопатор Філометор).



*Veni. Vidi. Vici.*

“Прийшов. Побачив.  
Переміг.”



# 45 р. до н. е.

- Цезарю довелося зіткнутися з синами Помпея, які зібрали велику армію та виступили проти нього.
- Остання битва громадянської війни відбулася біля міста **Мунд**, де Цезар зловив чергову



# РИМСЬКА РЕСПУБЛІКА у I ст. до н.е. ГРОМАДЯНСЬКІ ВІЙНИ





# Правління Цезаря



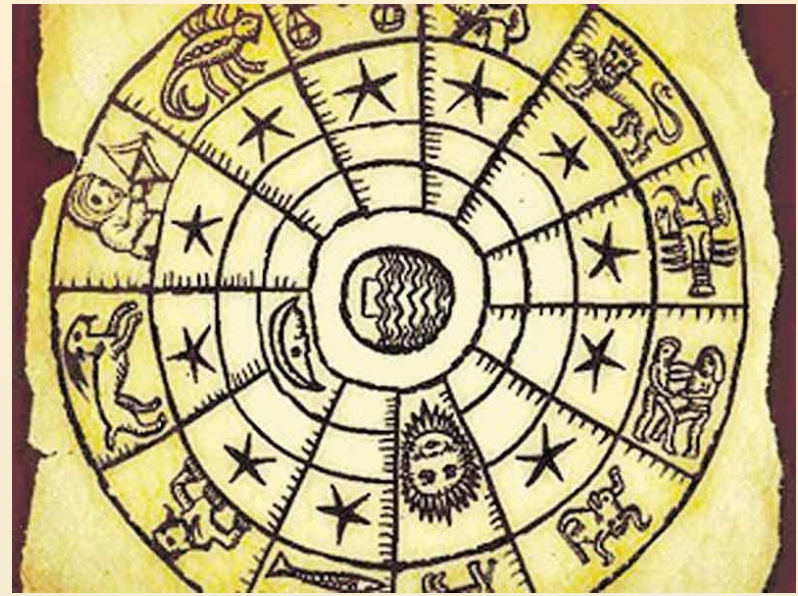
- За блискучі перемоги Цезаря було проголошено **диктатором** на 10 років.
- Але він щорічно обирався **консулом** і діяв через органи влади в Римській республіці.

# Реформи Цезаря:

- Прямі податки стягувалися тільки державою.
- Обмежено зловживання намісників у провінціях.
- До складу Сенату включено прихильників з числа воєнних командирів, мешканців провінцій; чисельність Сенату зросла до 900 чоловік.
- Збільшено кількість магістратур (роздавалися прихильникам).
- Видано закони про устрій міст і провінцій, закони проти розкоші.



# Юліанський календар

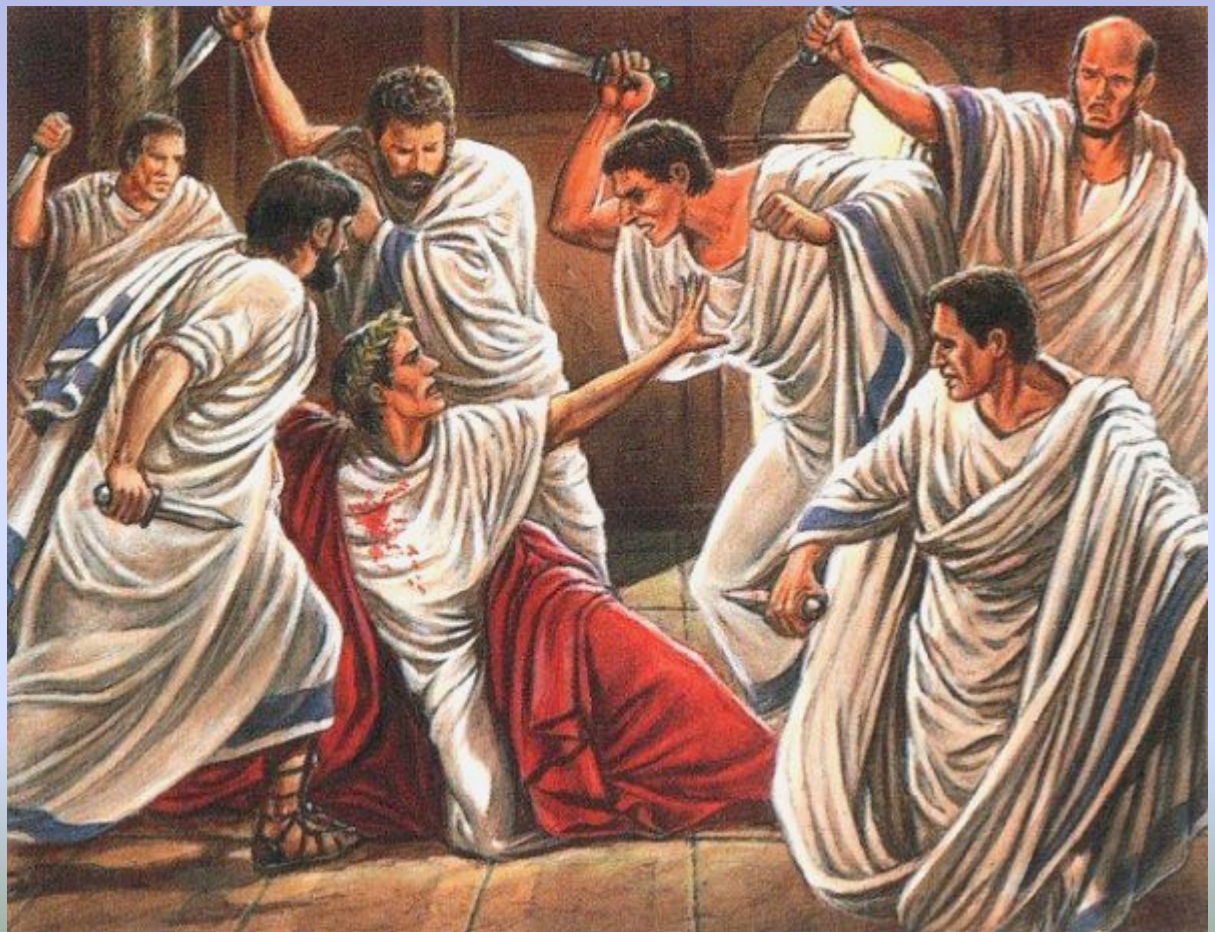


Запроваджений **1 січня 45 р. до н. е.**

В основу покладено сонячний календар, в якому тривалість року становила **365,25 діб**. Тобто три роки прийнято рахувати по 365 діб, а кожний четвертий рік – 366 діб.

**15 березня 44 р. до н. е.** проти Цезаря було організовано змову, яку очолили **Марк Юній Брут** та **Кассій Лонгін**. Його убили прямо на засіданні Сенату.

**“І ти, Бруте!...”**



# Цікаво знати

- Напередодні загибелі Цезаря нібито відбувалися дивні речі, які римляни вважали знаменням наближення смерті правителя:
- табуни коней, які він присвятив богам і відпустив під час переходу через Рубікон, відмовлялися від їжі і проливали сльози;
- до приміщення, де відбувалося засідання Сенату, влетіла невелика пташка із лавровою гілочкою в дзьобі, а за нею – зграя птахів, які, наздогнавши її, роздерли на шматки.

# Закріплення нового матеріалу:

- 1. Хто утворив перший тріумвірат?
- 2. Які військові походи здійснив Цезар? Яке значення для Риму вони мали?
- 3. Укажіть хронологічні межі громадянської війни у Римі?
- 4. Якими титулами римляни нагородили Цезаря? Скільки тріумфів відсвяткував Цезар?
- 5. Хто очолив змову проти Цезаря?
- 6. Чому змовники убили Цезаря?

# Домашнє завдання:

- 1. Опрацювати відповідний матеріал підручника.
- 2. Дайте відповідь на запитання:
- ***Чому римляни поступилися своєю свободою на користь диктатури Цезаря?***

